

JONGE VRIJWILLIGERS? VRAAG HET ZE ZELF!

Een stappenplan voor jongerenraden

COLOFON

Het project "Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf!" is een samenwerking tussen CIVIQ en de Nationale Jeugdraad.

Tekst en samenstelling: Esther van Hemert (Nationale Jeugdraad) en Henna Goepart (CIVIQ)

Projectleiding: Jan Jaap Thijs (Nationale Jeugdraad) en Sandra Kamerbeek (CIVIQ)

Met medewerking van:

Vrijwilligerscentrale Contour/Tilburg, Vrijwilligerscentrale Sittard, Midden Brabant College afdeling Techniek in Tilburg, Grotius College in Heerlen, Jongerenambassadeurs uit Tilburg; Stefan Jansen, Jordy Sweep, Erdem Soyal, JeugdNetwerk Limburg; Kim Konsten, Sanne Verweg

Vormgeving: Ontwerpburo Suggestie & illusie

Foto's: Sijmen Hendriks (pag. 7,14,21,23)

Druk: USP bv Utrecht

Nationale Jeugdraad

De Nationale Jeugdraad is een landelijke jongerenorganisatie voor en door jongeren tussen de 12 en 30 jaar. De Jeugdraad wil dat jongeren kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen over alles wat belangrijk voor hen is. Of het nu gaat om politieke invloed of een evenement in een gemeente, de Jeugdraad maakt het mogelijk.

Kijk voor alle projecten van de Jeugdraad op www.jeugdraad.nl

Maliebaan 127
3581 CK Utrecht
tel. 030-2303575
info@jeugdraad.nl

CIVIQ, Instituut vrijwillige inzet

CIVIQ stimuleert, vernieuwt en versterkt vrijwillige inzet in Nederland. Als landelijk kenniscentrum en adviesbureau werken wij voor en met vrijwilligersorganisaties, lokale en provinciale steuninstellingen, overheden en bedrijven. CIVIQ werkt creatief, vraaggestuurd en resultaatgericht. Ons doel: een leefbare samenleving met actieve burgers. CIVIQ is ontstaan uit een fusie tussen stichting VrijwilligersManagement (sVM) en werkorganisatie van de Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV).

De verenigingsactiviteiten zijn ondergebracht bij de Vereniging NOV.

Zie ook: www.civiq.nl.

Plompstorengracht 17-19
Postbus 12080
3501 AB Utrecht
tel. 030 - 750 90 00
info@civiq.nl

Deze uitgave is gedrukt op milieuvriendelijk papier.

JONGE VRIJWILLIGERS?

VRAAG HET ZE ZELF!

INLEIDING

Waarom dit stappenplan?

Vinden jullie het, net zoals de Nationale Jeugdraad, belangrijk om jongeren te laten meedoen, meedenken, én meebeslissen? Het gebeurt gelukkig steeds meer: jongeren worden geraadpleegd, nemen deel, laten weten wat zij er van vinden. Jammer genoeg merken we wel dat een belangrijke groep jongeren hier relatief minder in vertegenwoordigd is: de vmbo-scholieren. Dat zie je ook terug in het vrijwilligerswerk: vmbo-scholieren zijn hier nauwelijks actief. Maar wordt hen ooit om input gevraagd? Wat willen zij nou eigenlijk zelf? Moeten we daar niet mee beginnen? Met behulp van het stappenplan dat je nu in handen hebt, kan jij daar verandering in brengen.

Waarom zou je meedoen?

Voor jullie zélf ligt hierin een grote kans. Door dit stappenplan te volgen kunnen jullie als lokale jongerenraad het contact met een grote groep vmbo'ers aanhalen. Daarnaast krijg je de mogelijkheid een training te volgen en extra vaardigheden op te doen. Ook kom je meer in contact met scholen in jouw buurt, en met een vrijwilligerscentrale. Een uitbreiding van je netwerk dus! Bovendien is het een belangrijk teken naar jullie gemeente. Je kunt de gemeente laten zien dat jullie het belangrijk vinden dat alle jongeren kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen.

Wat houdt het stappenplan in?

Samen met een vrijwilligerscentrale kan jij ervoor zorgen dat de mening van vmbo-scholieren serieus genomen wordt. Wat vinden zij van vrijwilligerswerk? Hoe zouden zij benaderd willen worden? Jij bezoekt vmbo-scholen en gaat daar expertmeetings geven, waarvoor je speciaal getraind wordt. Een expertmeeting is een soort van gastles op een vmbo-school. Met de scholieren bekijk je of vrijwilligersorganisaties toegankelijk en aantrekkelijk zijn voor jongeren. Daarna vraag je ze om advies en feedback. Het is de bedoeling dat je erachter komt hoe organisaties jongeren kunnen motiveren om vrijwilligerswerk te gaan doen. Dit boekje leidt je stap voor stap door het stappenplan.

VEEL GEBRUIKTE BEGRIPPEN

We gebruiken in dit stappenplan een aantal steeds terugkomende begrippen. Voordat je verder leest, is het belangrijk om te begrijpen wat we precies met die begrippen bedoelen:

De expertmeeting wordt gegeven door jullie, een groep van ongeveer drie jongeren in de leeftijd van 17 tot 25 jaar. Jullie worden eerst getraind om informatie en kennis te kunnen overdragen aan leeftijdsgenoten. Dit noemen we peer education.

JeugdNetwerk Nederland (JNN) is een project van de Nationale Jeugdraad. JNN wil de inspraak van jongeren verbeteren. Zij ondersteunt en begeleidt jongeren die op lokaal niveau iets willen ondernemen. Dit kan het oprichten van een jongerenraad of een jeugdvoorziening zijn. Ook ondersteunt zij jongeren zodat zij meer inspraak krijgen binnen hun gemeente. JNN verzorgt de training die is gebaseerd op de peer education-methode.

Peer education betekent letterlijk leeftijdsgenotenonderwijs, overdracht van kennis tussen gelijken (peers). Vertaald naar de praktijk kun je zeggen dat jongeren veel van elkaar leren. Een prettige manier want jongeren nemen van elkaar veel meer aan dan ze van volwassenen doen. Peer education is een methode van JNN. De training die gebruikt wordt in dit stappenplan is hierop gebaseerd.

Peer educators geven de training (gebaseerd op) peer education en worden door JNN geleverd.

Gastdocenten zijn jullie, jongeren, die actief zijn binnen jongerenraden en jeugdnetwerken en/of als jongerenambassadeur. Gastdocenten geven de expertmeetings op scholen.

Scholieren zijn leerlingen op de vmbo-scholen. Zij geven input over hoe zij aangesproken en benaderd willen worden door vrijwilligersorganisaties, zij zijn de experts.

De vrijwilligerscentrale is een steunpunt voor het lokale vrijwilligerswerk. Het doel van de vrijwilligerscentrale is vrijwilligerswerk toegankelijker te maken voor iedereen, dus ook voor jongeren. Daarnaast ondersteunt de vrijwilligerscentrale vrijwilligersorganisaties bij het vinden en binden van vrijwilligers. Veel vrijwilligerscentrales bemiddelen ook vrijwilligers of hebben een vacaturebank. In dit stappenplan heeft de vrijwilligerscentrale een regiefunctie.

De vrijwilligersorganisatie is een organisatie waarbij vrijwilligers actief zijn. Zij zoekt vaak ondersteuning bij een vrijwilligerscentrale of klopt bij de vrijwilligerscentrale aan wanneer ze een vacature heeft.

STAPPENPLAN

STAP 1 DE CONTACTFASE

- 1.1 Het eerste contact met de vrijwilligerscentrale
- 1.2 Benaderen vmbo-scholen

STAP 2 UITVOERING

- 2.1 Aan de slag met de school
- 2.2 Plannen expertmeeting
- 2.3 De training van gastdocenten
- 2.4 Voorbereiden expertmeeting op scholen
- 2.5 De expertmeeting

STAP 3 EVALUEREN

- 3.1 Terugkoppeling
- 3.2 Vervolg

STAP 1

CONTACTFASE

1.1 HET EERSTE CONTACT MET DE VRIJWILLIGERSCENTRALE

Misschien worden jullie wel door een vrijwilligerscentrale benaderd om samen aan dit project te werken. Wat doet een vrijwilligerscentrale nu precies?

Een vrijwilligerscentrale is een steunpunt voor het lokale vrijwilligerswerk. Vrijwilligerscentrales of steunpunten vind je in veel steden en dorpen in Nederland. De vrijwilligerscentrale werkt lokaal of in de directe regio voor vrijwilligersorganisaties. Het doel van de vrijwilligerscentrale is vrijwilligerswerk toegankelijker maken voor iedereen, dus ook voor jongeren. Daarnaast ondersteunt de vrijwilligerscentrale vrijwilligersorganisaties bij het vinden en binden van vrijwilligers. Dit doet ze o.a. door bekendheid te geven aan (de mogelijkheden van) vrijwilligerswerk, belangenbehartiging van vrijwilligers en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers.

Je kan natuurlijk ook zelf de vrijwilligerscentrale benaderen voor dit project, zie bijlage 1 (Voorbeeld van een leaflet). In deze bijlage staat wat het voordeel voor een vrijwilligerscentrale kan zijn wanneer zij meedoet. Je hoeft deze bijlage natuurlijk niet te gebruiken, het is alleen een houvast.

Een aantal dingen die besproken kunnen worden tijdens de eerste afspraak:

- Kennismaking
- Waarom willen jullie met elkaar aan de slag
- Wat zijn de wederzijdse verwachtingen
- Wat krijgen jullie ervoor terug, wat heeft de vrijwilligerscentrale eraan
- Hoeveel tijd neemt het in beslag

De samenwerking met de vrijwilligerscentrale is belangrijk voor dit project. Zorg er daarom voor dat er een goed contact is.

Waar vind je een vrijwilligerscentrale? Wil je meer ervaring met voor de klas staan, informatie over vrijwilligerswerk en netwerken met scholen opzetten? Benader dan de vrijwilligerscentrale bij jou in de buurt. Je vindt een vrijwilligerscentrale op www.vrijwilligerscentrale.nl of via de vrijwilligersinformatietelefoon: 0900-8998600.

1.2 BENADEREN VMBO-SCHOLEN

Taak: benaderen scholen

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale of jongerenraad

Het project gaat van start nadat jullie en de vrijwilligerscentrale besloten hebben om samen te werken. Het begint met het benaderen van vmbo-scholen om de expertmeetings te geven. Spreek goed af wie de scholen benadert. Misschien hebben jullie of de vrijwilligerscentrale al goede contacten met scholen in de buurt? Dan weet je wellicht precies welke persoon je moet benaderen.

Nadat je de juiste persoon, bijvoorbeeld de coördinator van het vmbo, telefonisch hebt gesproken, stuur je de informatie over expertmeetings en jullie ideeën toe. Zo kan de coördinator het nog even rustig bekijken. Vergeet niet een paar dagen daarna de coördinator even te bellen. Het gebeurt vaak dat scholen door alle verzoeken en drukte soms vergeten om contact met je op te nemen of nog geen tijd gehad hebben om de informatie te lezen. Als je nabelt weet de coördinator dat je op korte termijn een reactie van hem verwacht. Als de school niks ziet in de expertmeetings of er geen tijd voor heeft, ga je op zoek naar een andere school, of maak je de afspraak om op een ander moment nog eens terug te komen. Het is altijd handig om meerdere scholen tegelijk te benaderen. Je kunt dan zelf kiezen met welke school jullie gaan samenwerken of je verzorgt meerdere expertmeetings op verschillende scholen. Daarnaast heb je een grotere kans om een school te vinden die bereid is om mee te doen.

Wat is de relatie met maatschappelijke stage?

In de contacten met scholen kan het soms handig zijn de relatie tussen dit stappenplan en maatschappelijke stage uit te leggen. Voor scholen die met maatschappelijke stage aan de slag willen of al zijn, kan dit een interessante invalshoek zijn, waardoor ze misschien eerder willen meewerken.

Van maatschappelijke stage is sprake wanneer leerlingen vanuit school en binnen hun onderwijsprogramma diensten verlenen aan anderen. Dit kan zowel binnen als buiten de school plaatsvinden. De uitvoering van dit stappenplan zou voor scholen vooraf kunnen gaan aan een maatschappelijke stage. Met dit stappenplan kun je leerlingen bewust maken van vrijwilligerswerk, en laten zien wat leerlingen zelf kunnen doen om vrijwilligerswerk leuk en aantrekkelijk te maken. De leerlingen kunnen vervolgens later in het jaar of in een hogere klas een maatschappelijke stage uitvoeren.

STAP 2

UITVOERING

2.1 AAN DE SLAG MET DE SCHOOL

Taak: afspraak met school maken

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale of jongerenraad

De school heeft toegezegd dat jullie expertmeetings kunnen geven. Maak een afspraak met de school om alles door te spreken. Je kan de doelstellingen en de wederzijdse verwachtingen bespreken. Bijvoorbeeld: wat kan de school voor jullie betekenen, wat levert het de scholieren op?

Ook geef je een schets van wat de expertmeeting, die door jullie gegeven wordt, inhoudt (zie paragraaf 2.5 voor een beschrijving). Daarna spreek je af in welke klassen jullie een expertmeeting geven. Bespreek dat de docent eindverantwoordelijke blijft tijdens de expertmeeting en dat hij of zij de gastdocenten eventueel kan ondersteunen. Sluit de bijeenkomst af met een afsprakenlijstje en stuur deze naderhand rond.

TIP 1 Zet alle punten die je wilt bespreken op een rijtje voor het eerste overleg met de school.

2.2 PLANNEN EXPERTMEETING

Taak: plannen expertmeeting

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale, jongerenraad en school

Samen met de school wordt gekeken wanneer en tijdens welke les de expertmeeting gegeven wordt. Aan het eind van het schooljaar, vanaf mei,

kun je het beste geen expertmeeting meer geven. Scholen zijn dan druk met de afronding van het schooljaar en hebben geen plek in het lesrooster. Als je dan wel een expertmeeting plant, loop je het risico dat, door de zomervakantie, de terugkoppeling naar de vrijwilligerscentrale te lang wordt uitgesteld. Hierdoor worden veel details misschien gemist. Plan dus alle bijeenkomsten zo snel mogelijk achter elkaar.

TIP 2 Stem de planning van de expertmeetings af met je contactpersoon bij de vrijwilligerscentrale. Het is belangrijk om elkaar goed op de hoogte te houden.

2.3 DE TRAINING VAN GASTDOCENTEN

Taken: benaderen peer educators van JNN voor training – training expertmeeting organiseren

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale of jongerenraad

Het is nu tijd om de expertmeetings te gaan voorbereiden. Dit doe je door een training van JNN en de vrijwilligerscentrale te volgen. De training duurt een hele dag.

TIP 3 Het is handig om zoveel mogelijk jongeren (gastdocenten) tegelijk te trainen. Dan zijn er altijd genoeg gastdocenten achter de hand voor als er iemand uitvalt.

OPZET VAN EEN TRAINING

Een globale opzet van de training kan er als volgt uitzien (zie ook bijlage 2. Voorbeeld van een programma voor de training):

Eerste deel training

- Introductie/kennismakingsronde.
- Algemene uitleg vrijwilligerswerk en achtergrondinformatie over vrijwilligerswerk.*
- De theorie die net besproken is, wordt nu in kleine groepjes doorgenomen. Er wordt een proefpresentatie samengesteld die jullie mogelijk tijdens de expertmeeting zullen houden.
- Opdrachten doornemen die de vrijwilligerscentrale heeft gemaakt aan de hand van de vraag van de vrijwilligersorganisatie(s).**

* De vrijwilligerscentrale kan een presentatie geven over vrijwilligerswerk en diverse voorbeelden laten zien (zie bijlage 3. Voorbeeld van een presentatie over vrijwilligerswerk) Zij weten goed wat er speelt in jullie omgeving en wat voor vragen vrijwilligersorganisaties hebben. Ook kunnen zij algemene feiten over vrijwilligerswerk vertellen. Maak hierover duidelijke afspraken. Een presentatie over vrijwilligerswerk is niet verplicht, maar kan wel een goede aanvulling zijn.

** De vrijwilligerscentrale maakt ook een aantal opdrachten voor de training en de expertmeeting. In deze opdrachten komen de problemen die organisaties bij het werven van jongeren hebben aan bod. Het doel van deze opdrachten is te achterhalen wat vrijwilligersorganisaties moeten doen om vmbo'ers te werven (zie bijlage 4. Praktijkvoorbeeld en bijlage 5. Beoordelen van wervingsmateriaal). Vraag vrijwilligersorganisaties om wervingsmateriaal op te sturen dat gebruikt wordt om jongeren te werven. Dat kun je gebruiken tijdens de training, maar ook tijdens de expertmeetings.

De opdrachten oefen je tijdens de training zodat er nog input op gegeven kan worden. Op die manier kan je de opdracht goed overbrengen op de scholieren. Daarnaast maken jullie samen met de vrijwilligerscentrale standaardformulieren om te evalueren. Die gebruik je tijdens de expertmeeting om de reacties van scholieren op in te vullen. Dit is tevens het evaluatieformulier voor na de expertmeeting (zie bijlage 6. Terugkoppelingsformulier). Dat is handig omdat je dan alle antwoorden in een overzicht hebt.

Lunch

Tweede deel training

Tijdens het tweede deel van de training leren de peer educators van JNN jullie hoe je voor een groep moet staan. De peer educators van JNN hebben ervaring in het trainen van jongeren. Ze leren je welke houding je moet aannemen als je voor een groep staat, maken je bewust van je intonatie en leren je wat te doen als de groep niet reageert op je vragen. Als je dit onder de knie hebt, bereid je in groepjes de expertmeeting voor. Vervolgens presenteer je die aan de rest. Na de presentatie worden de sterke en zwakke punten besproken.

Jullie zijn nu klaar om als gastdocenten de expertmeetings op de vmbo-scholen te geven. In de periode tussen de training en de expertmeeting is het goed om contact te blijven houden met de vrijwilligerscentrale voor eventuele vragen.

2.4 VOORBEREIDING EXPERTMEETING OP SCHOLEN

Taak: voorbereiden expertmeeting

Suggestie taakverdeling: gastdocenten

Als gastdocenten spreken jullie onderling af wie naar welke school gaat. Hiervan stel je de vrijwilligerscentrale op de hoogte. Zet van te voren alle afspraken nog even op papier (hoe laat komen jullie, welke klas, contactpersoon school, duur van de les, naam gastdocenten etc.). Zorg ervoor dat dit op tijd naar de school wordt verstuurd en bij de juiste docent terecht komt. Spreek op de dag van de expertmeeting ruim van tevoren af met de docent van de school. Eventueel is er ook iemand van de vrijwilligerscentrale bij aanwezig, dit moet je even overleggen. Bespreek kort de planning van de dag door en vraag of de docent inspringt wanneer de klas erg luidruchtig wordt. Geef het algemene gedeelte over vrijwilligerswerk klassikaal, en de opdrachten in groepjes.

Zorg dat je op tijd in het klaslokaal aanwezig bent (vraag even na bij de docent of dit mogelijk is). Dan kun je het lokaal in orde maken en je rustig voorbereiden. Eventueel hang je wat posters en ander wervingsmateriaal op van vrijwilligersorganisaties. Dit lukt niet altijd omdat in sommige lokalen nog les wordt gegeven. Zet in het lokaal, voordat de leerlingen binnen komen, de tafels in groepjes. Ze gaan dan zelf al gelijk in groepjes zitten. Dat scheelt tijd als je met de expertmeeting wilt beginnen. Groepjes van vier werken het beste. De leerlingen werken dan veel geconcentreerder.

2.5 DE EXPERTMEETING

Taak: uitvoeren expertmeeting

Suggestie taakverdeling: gastdocenten

Heet de leerlingen welkom als ze binnen zijn. Stel jezelf, en eventueel de contactpersoon van de vrijwilligerscentrale, voor. Vertel duidelijk wat de bedoeling is en wat je van de leerlingen verwacht.

De expertmeeting heeft een vast programma dat bestaat uit korte en afwisselende onderdelen.

De expertmeeting begint met een presentatie over vrijwilligerswerk. Deze kan door de vrijwilligerscentrale gegeven worden maar dat is niet verplicht. Als je dit niet hebt afgesproken is het handig om zelf wat feiten te melden over vrijwilligerswerk. Aan bod komt onder andere:

- Het verschil tussen een vrijwilligerscentrale en vrijwilligersorganisatie.
- Wat is vrijwilligerswerk precies.
- Wat zijn de positieve en negatieve kanten van het doen van vrijwilligerswerk en wat moeten er volgens hun gebeuren/veranderen om vrijwilliger te worden.

Laat dit gedeelte niet langer duren dan vijf minuten. Anders is de concentratie van de leerlingen weg. Na de presentatie gaat de klas verder in groepjes om de opdrachten uit te voeren. Deze moeten antwoord geven op de vraag hoe vrijwilligersorganisaties jongeren het beste kunnen werven voor vrijwilligerswerk. De opdrachten hebben jullie tijdens de training besproken met de vrijwilligerscentrale. De scholieren geven tijdens deze opdrachten bijvoorbeeld hun mening over wervingsmateriaal van de vrijwilligerscentrale en vrijwilligersorganisaties.

Je bent als gastdocent verantwoordelijk voor de verwerking van de resultaten van de expertmeeting. Tijdens de training zijn evaluatieformulieren opgesteld. Hierop staat wat precies geëvalueerd moet worden en waar jullie tijdens de expertmeeting op moeten letten. Neem deze punten ook mee tijdens de expertmeeting. Je weet dan welke vragen je aan de leerlingen moet stellen. Zorg ervoor dat je tien minuten voor het einde van de les klaar bent om de expertmeeting met de leerlingen in groepjes te evalueren. Misschien kan de docent je hierbij helpen. Zorg ervoor dat de evaluatie ongeveer vijf minuten duurt zodat je niet te snel moet afronden.

STAP 3

EVALUEREN

3.1 TERUGKOPPELING

Taak: terugkoppeling en evaluatie expertmeetings

Suggestie taakverdeling: gastdocenten, vrijwilligerscentrale

Koppel kort na het geven van de expertmeetings terug naar de vrijwilligerscentrale. Dit kan met behulp van een terugkoppelingsformulier dat je meteen na de meeting invult. (zie bijlage 6. Terugkoppelingsformulier) De informatie zit dan nog vers in je geheugen. Alle gastdocenten van de expertmeeting zijn bij de terugkoppeling aanwezig. Iedereen kan dan de ervaringen onderbouwen richting de vrijwilligerscentrale en vertellen welke tips de scholieren gaven.

Afhankelijk van wat de vrijwilligersorganisatie wil, moet er gekeken worden op wat voor manier de uitkomsten gepresenteerd moeten worden. Wordt het een verslag of is een mondelinge overdracht voldoende? En in hoeverre worden jullie daar bij betrokken? Wordt dit gedaan door de vrijwilligerscentrale of doen jullie dit? Maak hier van te voren duidelijke afspraken over zodat je deze terugkoppeling op de juiste manier kan doen.

Bespreek na de eerste expertmeeting met de vrijwilligerscentrale hoe het gegaan is. Punten die niet zo lekker gingen of andere verbeteringen kunnen dan worden doorgesproken. Hier leer je voor een eventuele volgende keer van.

3.2 VERVOLG

Houd ook na de training en expertmeetings goed contact met de vrijwilligerscentrale en de scholen. Misschien vinden jullie het leuk om meer taken en opdrachten voor de vrijwilligerscentrale uit te voeren, of om meer kennis op te doen over bepaalde onderwerpen. Misschien kunnen jullie vacatures bij hen uitzetten voor het werven van nieuwe leden voor de jongerenraad.

Spreek met de school af of de expertmeetings eenmalig of structureel uitgevoerd worden. Dit is ook afhankelijk van wat de vrijwilligersorganisaties willen. De vrijwilligerscentrale heeft hier goed zicht op dus bespreek dit met je contactpersoon daar. Misschien wil de vrijwilligersorganisatie of -centrale wel vaker de mening van scholieren weten over vrijwilligerswerk. Of de school wil dat haar leerlingen er meer over te weten komen. Als voorbereiding op een maatschappelijke stage voor de leerlingen misschien.

TOT SLOT

Met dit stappenplan willen we je helpen bij het opzetten en uitvoeren van expertmeetings. We hopen dat jullie meer contacten hebben opgedaan met vrijwilligerscentrales en vmbo-scholieren, en natuurlijk dat hun input wordt gebruikt.

Heb je nog vragen? Neem contact op met CIVIQ voor vragen over vrijwilligerswerk. Bij de Nationale Jeugdgraad kun je terecht als je vragen hebt over alles wat met jongeren en peer education te maken heeft.

BIJLAGE 1

VOORBEELD VAN EEN LEAFLET

Met deze leaflet kun jij aan vrijwilligerscentrales informatie geven over dit project. Je kunt ze motiveren om samen met jullie het stappenplan uit te voeren om zo jongeren te laten meepraten over vrijwilligerswerk. Dit leaflet is een voorbeeld, je hoeft het natuurlijk niet letterlijk over te nemen.

JONGE VRIJWILLIGERS? VRAAG HET ZE ZELF!

...jongerenparticipatie en vrijwilligerswerk

“Ik wil graag meer jongeren werven als vrijwilliger...”

“Zorg dan dat je aantrekkelijk bent!”

“Ja maar, hoe dan?”

“Met jongeren natuurlijk”

De vrijwilligerscentrale

Het werven en betrekken van jongeren bij vrijwilligerswerk is voor veel vrijwilligersorganisaties een belangrijk knelpunt. Als vrijwilligerscentrale vervult u een intermediaire rol tussen vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Daardoor heeft u het overzicht van het vrijwilligerswerk in de regio. Ook bent u goed op de hoogte van de good practices, knelpunten, vragen en wensen van de vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers. En u heeft de belangrijke taak om de ontwikkelingen (maatschappelijke trends) in de samenleving te vertalen naar activiteiten voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Een van de actuele onderwerpen is de steeds verminderende deelname van jongeren aan het vrijwilligerswerk.

Steeds meer vrijwilligersorganisaties willen jongeren als vrijwilliger werven voor hun organisatie. Uit ervaring blijkt dat jongerenactiviteiten ontwikkeld door volwassenen minder goed aansluiten bij de belevingswereld van de jongeren. Activiteiten die door en voor jongeren worden ontwikkeld sluiten vaak wel aan. Het project ‘Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf?’

gaat uit van de jongere als expert. Wie anders dan een jongere kan een andere jongere op de juiste toon en stijl informeren over vrijwilligerswerk? Vooral de doelgroep 'moeilijk bereikbare' jongeren zijn vaak niet in beeld als het om vrijwilligerswerk gaat. Vrijwilligerswerk biedt juist voor hen veel mogelijkheden en het biedt ze een kans hun sociale competenties te ontwikkelen en (werk)ervaring op te doen en bereidt hun voor op hun rol in de samenleving. Op veel scholen krijgt dit al vorm in de maatschappelijke stages.

Hoe werkt het?

De methodiek wordt in samenwerking met een lokale jongerenraad uitgevoerd. Op deze manier ontstaat een bundeling van kennis en ervaring van vrijwilligerswerk en jongeren (participatie). De methodiek 'Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf!' is gericht op scholieren van vmbo-scholen. Jongeren van een lokale jongerenraad bezoeken vmbo-scholen en geven daar expertmeetings. Een expertmeeting wordt gegeven door ongeveer drie jongeren in de leeftijd van 17 tot 25 jaar. Als een jongere besluit mee te doen krijgt hij/zij eerst een peer education-training. De training is gericht op het overdragen van kennis over vrijwilligerswerk en het aanleren van didactische vaardigheden. Deze training wordt gegeven door Jeugd-NetwerkNederland (JNN), een project van de Nationale Jeugdraad. Peer education betekent letterlijk vertaald leeftijdsgenotenonderwijs, overdracht van kennis tussen gelijken (peers). Samen met leeftijdsgenoten (de vmbo-scholieren) onderzoekt de jongere van de lokale jongerenraad waar het aan kennis ontbreekt bij vrijwilligersorganisaties om jongeren enthousiast te krijgen voor vrijwilligerswerk.

Wat levert het u op?

Vrijwilligerscentrales krijgen toegang tot een gemotiveerde en beschikbare groep jongeren. Jongeren die u kunt vragen om andere jongeren (kansarme jongeren en vmbo-scholieren) te informeren over de mogelijkheden van vrijwilligerswerk. Doordat de lijnen kort zijn en u direct in contact komt met jongeren krijgt u informatie over en inzicht in de motivaties van de doelgroep.

Hoe kunt u meedoen?

Wij verwachten van een vrijwilligerscentrale niets nieuws. U doet gewoon waar u goed in bent, namelijk het matchen van vraag en aanbod. U kunt meedoen als u:

- Bereid bent om samen te werken met de lokale jongerenraad en vmbo-scholen.
- Samen met de lokale jongerenraad de zorg te delen voor de uitvoering van de methodiek, zoals de coördinatie en het onderling afstemming van taken.

De methodiek bestaat uit drie stappen die qua intensiteit en tijdsinvestering kunnen verschillen per vrijwilligerscentrale. Dat kan omdat sommige vrijwilligerscentrales meer ervaring hebben in het werken met jongeren dan andere. De stappen vormen een kader, dat betekent dat er veel ruimte is om er naar eigen behoeften en inzichten verdere invulling aan te geven.

Interesse?

Voor meer informatie over 'Jonge Vrijwilligers? Vraag het ze zelf!' kunt u contact opnemen met:

Contactgegevens lokale jongerenraad.

Voor meer informatie over peer education kunt u contact opnemen met de Nationale Jeugdraad, www.jeugdraad.nl.

BIJLAGE 2

VOORBEELD VAN EEN PROGRAMMA VOOR EEN TRAINING

Programma voor de training: 'Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf!'

- 09:30 **Aankomst van de deelnemers** (koffie en thee?)
- 09:45 **Start training** Welkom + doel van de training
- 10:00 **Presenteer elkaar** Interview een ander en presenteer elkaar voor de groep (10 minuten voorbereiding) in tweetallen.
- 10:20 **Presentaties** 5 minuten per persoon
- 11:00 **Pauze**
- 11:15 **Uitleg over de inhoud door de vrijwilligerscentrale**
- 12:30 **Lunch**
- 13:00 **Programma in elkaar zetten** Je gaat in tweetallen jullie programma in elkaar zetten. Waar let je op? Wat ga je vragen? Hoe reageer je? Gebruik de theorie!
- 13:30 **Presenteer het programma** Bespreking en samenvoeging van de theorie van peer education en info over vrijwilligerswerk
- 14:30 **Pauze**
- 14:45 **Oefenen** Alles wat besproken is wordt geoefend. Geef elkaar tips, en verbeter zonodig.
- 16:15 **Afronding** Tips en evaluatie
- 16:30 **Einde programma**

BIJLAGE 3

VOORBEELD VAN EEN PRESENTATIE OVER VRIJWILLIGERSWERK

De vrijwilligerscentrale kan tijdens de training een presentatie geven over vrijwilligerswerk. Deze voorbeeldpresentatie is ingedeeld in verschillende stappen en is een richtlijn voor een eigen presentatie.

Start van de presentatie

Stel jezelf voor en geef aan wat je komt doen.

Ik ben ....

De definitie van vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht voor anderen of de samenleving.

DUS:

- Werk dat je doet zonder dat daar geld bij wordt verdiend
- Werk wat je doet omdat je het gewoon leuk vindt
- Werk waarbij je je hobby kunt uitoefenen
- Werk waarbij je iets kunt leren of nieuwe vrienden kan ontmoeten

Jongeren en vrije tijd

Jongeren hebben ongeveer 6 uur vrije tijd per dag. Besteden zij o.a. door:

- Televisie kijken, video, muziek
- Computerspelletjes
- Sport
- Zomaar hangen op straat
- Niets doen, luiere etc.

Deelname aan vrijwilligerswerk:

- Wordt steeds minder
- Jongeren voelen zich niet aangesproken
- Jongeren zijn niet bekend met vrijwilligerswerk
- Jongeren willen alleen werken voor geld

Waarom wel vrijwilligerswerk doen

- Omdat het leuk is
- Je tijd zinvol besteden
- Nieuwe dingen willen leren
- Omdat je stage moet lopen
- Omdat je nieuwe vrienden wilt ontmoeten
- Omdat je zelf dingen wilt organiseren
- Omdat je anderen wilt helpen etc.

Waar vind je vrijwilligerswerk?

Je kunt

- Binnenlopen (buurthuis)
- Meegaan met iemand die al vrijwilliger is
- Via via (de school, buurtkrant, folders)

Als je wel wil maar niet weet wat dan;

- Vrijwilligerscentrale (vacaturebank)
- Vrijwilligersorganisaties (speeltuín, buurthuis)

BIJLAGE 4

PRAKTIJKVOORBEELD JONGERENWERK

Dit is een verzonnen praktijkvoorbeeld over vrijwilligerswerk in een wijkcentrum. Dit voorbeeld kun je tijdens de expertmeeting gebruiken. De scholieren kunnen na aanleiding van de situatie in dit wijkcentrum nadenken over wat een vrijwilligersorganisatie moet doen om hen te prikkelen voor het vrijwilligerswerk (stap 2.3 in stappenplan).

Casus

In wijkcentrum 'De Steen' in Delfstrahuizen komen wekelijks jongeren uit de buurt bij elkaar om lekker te relaxen en te kletsen. Ze doen er altijd van alles: tv kijken, poolen, darten, biljarten. Deze avonden lopen een lange tijd goed.

Na een tijdje constateren de jongerenwerkers die er toezicht houden dat er steeds minder jongeren komen. Op den duur blijkt zelfs dat er soms nog maar 4 à 5 jongeren komen per avond. De jongerenwerkers laten het er niet bijzitten en trekken de wijk in. Ze vragen aan jongeren waarom ze niet meer komen.

Ze krijgen te horen dat de jongeren het wijkcentrum maar een vies, oud, stinkhok vinden. De jongeren blijven nog liever op straat hangen, dan daar iedere avond te zitten. De jongerenwerkers vinden dit jammer en overleggen wat ze hier aan kunnen gaan doen. Ze besluiten om een aantal jongeren uit te nodigen. Samen met deze jongeren bekijken ze wat ze kunnen doen om hen weer terug te laten komen.

Tijdens het overleg wordt al snel duidelijk dat de jongeren wel weer terug willen komen als het er wat gezelliger wordt en als er leukere activiteiten aangeboden worden.

De jongerenwerkers zetten een plan op om dit samen met jongeren te doen.

Vragen

Als je mee zou helpen om bovenstaand wijkcentrum/jongeren centrum op te gaan knappen, hoe zouden de jongerenwerkers jou dan moeten benaderen? Rechtstreeks benaderen, flyeren, posters ophangen in de buurt, of.....?

Wat voor taken zou je willen uitvoeren?

Zou je geregeld vrijwilligerswerk willen doen, dus bijvoorbeeld iedere vrijdagavond helpen bij een feest in het jongeren centrum? Of zou je alleen willen helpen bij een eenmalig iets, bijvoorbeeld het opknappen van het jongeren centrum?

Bovenstaande vragen zijn algemene vragen die overal betrekking op kunnen hebben, dus niet alleen op bovenstaand voorbeeld. Bovenstaande vragen zijn een houvast om op 'gang' te komen.

Wat vind je niet goed?

Stimuleert het materiaal je om actie te ondernemen? Waarom wel of waarom niet?

Heb je nog tips? (kleur, lettertype, formaat)

Onderdeel: Bespreken van het wervingsmateriaal van vrijwilligers-organisaties

(Hoe ging de bespreking, wat ging goed en wat kon beter, reacties uit de groep)

Opmerkingen /notities:

Wil je de onderstaande open vragen kort en bondig beantwoorden?

Wat is je eigen indruk van de expertmeeting? Heb je het gevoel dat je over voldoende kennis en vaardigheden beschikt?

Wat vind je van de groep? Gemotiveerd? Meewerkend of juist niet?

Wat heb je geleerd?

Welke informatie geef je terug aan de vrijwilligerscentrale?

Bijvoorbeeld tips om jongeren te benaderen, of de reacties van scholieren op de expertmeeting.

Ruimte voor andere opmerkingen

JONGE VRIJWILLIGERS? VRAAG HET ZE ZELF!

Een stappenplan voor vrijwilligerscentrales

COLOFON

Het project “Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf!” is een samenwerking tussen de Nationale Jeugdraad en CIVIQ.

Tekst en samenstelling:

Henna Goeptar (CIVIQ) en Esther van Hemert (Nationale Jeugdraad)

Projectleiding:

Sandra Kamerbeek (CIVIQ) en Jan Jaap Thijs (Nationale Jeugdraad)

Met medewerking van:

Vrijwilligerscentrale Contour/Tilburg, Vrijwilligerscentrale Sittard, Midden Brabant College afdeling Techniek in Tilburg, Grotius College in Heerlen, Jongerenambassadeurs uit Tilburg: Stefan Jansen, Jordy Sweep, Erdem Soyal
JeugdNetwerk Limburg: Kim Konsten, Sanne Verweg

Vormgeving: Ontwerpburo Suggestie & illusie

Foto's: Sijmen Hendriks (pag. 2, 14, 16,19)

Druk: USP bv Utrecht

CIVIQ, Instituut vrijwillige inzet

CIVIQ stimuleert, vernieuwt en versterkt vrijwillige inzet in Nederland. Als landelijk kenniscentrum en adviesbureau werken wij voor en met vrijwilligersorganisaties, lokale en provinciale steuninstellingen, overheden en bedrijven. CIVIQ werkt creatief, vraaggestuurd en resultaatgericht. Ons doel: een leefbare samenleving met actieve burgers. CIVIQ is ontstaan uit een fusie tussen stichting VrijwilligersManagement (sVM) en werkorganisatie van de Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV). De verenigingsactiviteiten zijn ondergebracht bij de Vereniging NOV.

Zie ook: www.civiq.nl.

Plompstorengracht 17-19
Postbus 12080
3501 AB Utrecht
tel. 030 - 750 90 00
info@civiq.nl

Nationale Jeugdraad

De Nationale Jeugdraad is een landelijke jongerenorganisatie voor en door jongeren tussen de 12 en 30 jaar. De Jeugdraad wil dat jongeren kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen over alles wat belangrijk voor hen is. Of het nu gaat om politieke invloed of een evenement in een gemeente, de Jeugdraad maakt het mogelijk.

Kijk voor alle projecten van de Jeugdraad op www.jeugdraad.nl

Maliebaan 127
3581 CK Utrecht
tel. 030-2303575
info@jeugdraad.nl

Deze uitgave is gedrukt op milieuvriendelijk papier.

JONGE VRIJWILLIGERS?

VRAAG HET ZE ZELF!

AANLEIDING

Deze methodiek is geschreven om vrijwilligerswerk toegankelijk en aantrekkelijk te maken voor jongeren. De deelname van jongeren aan vrijwilligerswerk neemt elk jaar af. Vooral bij vmbo-leerlingen is vrijwilligerswerk relatief onbekend en heeft het een negatief imago. Signalen uit het veld (vrijwilligerscentrales en lokale vrijwilligersorganisaties) duiden op een behoefte aan jonge vrijwilligers. Veel vrijwilligersorganisaties hebben moeite jongeren te benaderen. Goede bedoelingen, zoals (hippe) posters en websites leveren vaak niet de gewenste resultaten.

In 2004 hebben CIVIQ en de Nationale Jeugdraad het initiatief genomen om te onderzoeken hoe jongeren geraadpleegd kunnen worden over het aantrekkelijk en jeugd vriendelijk maken van vrijwilligersorganisaties. In het project 'Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf!' worden jongeren uit lokale jongerenraden ingezet om expertmeetings, gastlessen, te geven aan vmbo-scholieren. Pilots met deze expertmeetings hebben waardevolle informatie opgeleverd, bijvoorbeeld over de manier waarop jongeren benaderd willen worden, het soort activiteiten dat hun interesse heeft en het feit dat zij geen idee hebben wat vrijwilligerswerk hen kan bieden. Daarnaast is voor hen onduidelijk wat een lokale vrijwilligersorganisatie of –centrale doet. Kan je bijvoorbeeld zonder afspraak binnenlopen? Scholieren gaven dit en andere zaken aan als drempel om vrijwilligerswerk te doen. De resultaten uit twee pilots (zes expertmeetings) zijn verwerkt in deze methodiek.

Voor u aan de slag gaat, is het belangrijk om de volgende punten in gedachten mee te nemen:

- Deze methodiekbeschrijving is bedoeld voor vrijwilligerscentrales
- De methodiek biedt vrijwilligerscentrales een uitbreiding in hun ondersteuning aan lokale vrijwilligersorganisaties
- De beschreven methodiek is slechts een handvat waarmee u aan de slag kunt
- Zie jongeren niet als jong en onervaren maar juist als experts, zeker als het de invulling van hun vrije tijd betreft
- Van de vrijwilligerscentrale wordt flexibiliteit en creativiteit verwacht.
- Andere ingrediënten zijn: lef, het loslaten van bekende werkwijze en het eigen maken van nieuwe.

Deze methodiek is anders dan andere methodieken, omdat:

- U vraagt jongeren en scholieren om input en krijgt zo eerlijke en duidelijke antwoorden op uw vragen.
- U werkt samen met de doelgroep
- U niet zelf het wiel opnieuw hoeft uit te vinden.

Wij wensen u veel plezier in het werken met en voor jongeren.

INLEIDING

WAAROM MOET U MET DEZE METHODIEK AAN DE SLAG

U heeft als vrijwilligerscentrale het doel om vrijwilligerswerk ook voor jongeren toegankelijk en aantrekkelijk te maken. Daaraan zijn de positie van vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke ontwikkelingen als de vergrijzing onlosmakelijk verbonden. CIVIQ signaleert dat veel van de ontwikkelde projecten, activiteiten en diensten voor jongeren niet van de grond komen, omdat die zonder overleg met jongeren zijn ontwikkeld. Dat is jammer, want veel tijd, middelen en enthousiasme gaan hierdoor verloren. Het werken met deze methode levert u ook veel op. U gaat, via de lokale jongerenraad, het gesprek aan met een groep jongeren die normaal gesproken niet of nauwelijks actief zijn in het vrijwilligerswerk. Zicht op hun mening over vrijwilligerswerk en motieven om al dan niet deel te nemen, levert belangrijke informatie op. Bijvoorbeeld: hoe kunnen we deze jongeren benaderen en betrekken? En hoe kunnen we vrijwilligerswerk aantrekkelijk maken? Deze informatie kunt u inzetten bij de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties.

Een belangrijk onderdeel van deze methodiek bestaat uit de inzet van enthousiaste jongeren uit de lokale jongerenraden. Zij bezoeken vmbo-scholen om daar expertmeetings te geven. De leerlingen worden door opdrachten en stellingen om advies en feedback gevraagd over de toegankelijkheid en jeugd vriendelijkheid van vrijwilligersorganisaties. Voor het geven van de expertmeetings op de vmbo-scholen worden de jongeren van de lokale jongerenraden getraind.

Het unieke van deze methodiek is dat u er de doelgroep bij betreft. Er wordt van u verwacht dat u de verschillende partijen bijeen brengt en zorg draagt voor de coördinatie. Enthousiasme is hierbij belangrijk. Want werken met jongeren moet vooral leuk zijn. De verschillende stappen in de methodiek kunnen qua intensiteit en tijdsinvestering verschillen per vrijwilligerscentrale. Sommige centrales hebben meer ervaring in het werken met jongeren dan andere of hebben goede contacten met scholen. De stappen vormen een kader. Dat betekent dat er veel ruimte is om er naar eigen behoeften en inzichten verdere invulling aan te geven.

Dit boekje leidt u stap voor stap door de methodiek.

VEELGEBRUIKTE BEGRIPPEN

We gebruiken in dit stappenplan een aantal steeds terugkomende begrippen. Voordat u verder leest, is het belangrijk om te begrijpen wat we precies met die begrippen bedoelen:

De expertmeeting wordt gegeven door een groep van ongeveer drie jongeren in de leeftijd van 17 tot 25 jaar. Zij worden eerst getraind om informatie en kennis te kunnen overdragen aan leeftijdsgenoten. Dit noemen we peer education. **JeugdNetwerk Nederland (JNN)** is een project van de Nationale Jeugdraad. JNN streeft ernaar om de inspraak van jongeren te verbeteren. Zij ondersteunt en begeleidt jongeren die op lokaal niveau iets willen ondernemen. Dit kan het oprichten van een jongerenraad of een jeugdvoorziening zijn. Ook ondersteunt zij jongeren zodat zij meer inspraak krijgen binnen hun gemeente. JNN verzorgt de training die gebaseerd is op de peer education-training.

Peer education betekent letterlijk leeftijdsgenotenonderwijs, overdracht van kennis tussen gelijken (peers). Vertaald naar de praktijk kun je zeggen dat jongeren veel van elkaar leren. Een prettige manier, zo is gebleken, want jongeren nemen van elkaar veel meer aan dan ze van volwassenen doen.

Peer education is een methode van JNN. De training die gebruikt wordt in dit stappenplan is gebaseerd op de peer education-training

Peer educators geven de training (gebaseerd op) peer education en worden door JNN geleverd.

Gastdocenten zijn jongeren die actief zijn binnen jongerenraden en jeugdnetwerken en/of als jongerenambassadeur. Gastdocenten geven de expertmeetings op scholen.

Scholieren zijn leerlingen op de vmbo-scholen. Zij geven de input over hoe zij aangesproken en benaderd willen worden door vrijwilligersorganisaties, ook wel de experts genoemd in dit stappenplan.

Nationale Jeugdraad is een landelijke jongerenorganisatie voor en door jongeren tussen de 12 en 30 jaar. De Jeugdraad wil dat jongeren kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen over alles wat belangrijk voor hen is. Of het nu gaat om politieke invloed of een evenement in een gemeente.

Lokale Jongerenraad is de verbinding tussen jongeren en de gemeente. Een jongerenraad geeft haar mening op plannen en voorstellen van de gemeente, en geeft aan wat de jongeren bezighoudt door eventueel haar eigen plannen in te dienen.

DE METHODIEK

Het succesvol uitzetten van de methodiek staat en valt met de betrokkenheid en samenwerking tussen een aantal partijen. Bij de uitvoering is samenwerking, betrokkenheid en binding van de volgende partijen een vereiste: de vrijwilligerscentrale, de vrijwilligersorganisaties, de vmbo-school/scholen, de jongeren van de jongerenraden en de scholieren. De vrijwilligerscentrale heeft hierin een regiefunctie.

HET VOORTRAJECT

De interne afstemming

Voor de vrijwilligerscentrale is het belangrijk om intern goed af te stemmen wie de contactpersoon voor dit project wordt. Bijvoorbeeld iemand die al met jongeren werkt en goede contacten met scholen heeft. Maak niet één persoon verantwoordelijk voor het verloop en de resultaten van het project. Dan bestaat de mogelijkheid dat bij afwezigheid of uitval de kennis niet verspreid wordt.

STAP 1 DE CONTACTFASE

- 1.1 HET EERSTE CONTACT MET DE LOKALE JONGERENRADEN
- 1.2 BENADEREN VMBO-SCHOLEN

STAP 2 DE UITVOERINGSFASE

- 2.1 AAN DE SLAG MET DE SCHOOL
- 2.2 INPLANNEN VAN EXPERTMEETING
- 2.3 DE TRAINING
- 2.4 VOORBEREIDEN VAN DE EXPERTMEETING
- 2.5 DE EXPERTMEETING

STAP 3 DE EVALUATIEFASE

- 3.1 DE TERUGKOPPELING
- 3.2 VERVOLG

DE CONTACTFASE

1.1 HET EERSTE CONTACT MET DE LOKALE JONGERENRADEN

Taak: contact leggen met jongerenraden
Suggestie taakverdeling: vrijwilligerscentrale

Maak contact met een lokale jongerenraad. Vertel met enthousiasme wat uw plan is en vergeet niet te vermelden waarom de lokale jongerenraad zou moeten meewerken. Gebruik een leaflet om uw informatie ook schriftelijk over te brengen (zie bijlage 1. Voorbeeld van een leaflet). Nadat u contact heeft gelegd met één van de lokale jongerenraden in de regio is het van belang dat u snel een afspraak maakt (zie bijlage 2. Agendapunten voor contact met de lokale jongerenraad).

Neem de tijd voor het aangaan van de samenwerkingsrelatie. Bespreek tijdens de afspraak het project uitvoerig. Maak duidelijk dat werken met dit stappenplan voor zowel de centrale als de jongerenraad een meerwaarde oplevert. De vmbo-scholieren behoren ook tot de doelgroep van de lokale jongerenraden. Ook voor hen is het een 'moeilijk' te bereiken doelgroep. Door samen te werken leveren de expertmeetings u beiden winst op. Probeer de werving van de jongeren van de lokale jongerenraden binnen een beperkt aantal weken rond te krijgen.

TIPS

- De taal, toon en de stijl van de jongeren kan verschillen met wat u gewend bent. Probeer u aan te passen, maar pas op om niet te betuttelend over te komen.
- Het is soms lastig om de lokale jongerenraden te bereiken, omdat zij voornamelijk bestaan uit jonge vrijwilligers. Als u tijdens kantooruren geen gehoor krijgt, probeer hen dan 's avonds te bellen.
- Bij sommige lokale jongerenraden is een jongerenwerker aangesteld. Deze is vaak wel tijdens kantooruren bereikbaar.

1.2 BENADEREN VMBO-SCHOLEN

Taak: benaderen scholen

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale of jongerenraad

De methodiek gaat verder met het benaderen van vmbo-scholen om de expertmeetings te geven. Spreek goed af wie de scholen benadert. Misschien heeft u of de jongerenraad al goede contacten met scholen in de buurt? Dan weet u wellicht precies welke persoon u moet benaderen. Maak duidelijke afspraken met de jongerenraad. Zet ze voor de zekerheid even op papier of in een e-mail, om verwarring achteraf te voorkomen. Delegeer ook taken aan de lokale jongerenraad. U bent beiden verantwoordelijk voor de uitvoering. Zorgt u er wel voor dat u de jongerenraad altijd goed op de hoogte houdt. Verder is het handig om alle activiteiten kort na elkaar te plannen. Op deze manier wordt de dynamiek behouden en voorkomt u dat de jongerenraad afhaakt.

Nadat u (of de jongerenraad) de juiste persoon bij de school, bijvoorbeeld de coördinator van het vmbo, heeft gesproken, is het handig om wat informatie toe te sturen. Het kan even duren voordat de coördinator van zich laat horen. Als dat te lang duurt, is het goed om weer contact te zoeken. Het gebeurt vaak bij scholen dat zij door de drukte en de vele verzoeken soms vergeten terug te bellen. Wanneer een school om wat voor reden dan ook niet mee wil werken, kunt u op zoek gaan naar een andere school, of kunt u een afspraak maken om op een ander moment nog eens terug te komen. Het is handig om meerdere scholen tegelijk te benaderen. U en de jongerenraad kunnen dan zelf kiezen met welke school samengewerkt wordt, of u verzorgt meerdere expertmeetings op verschillende scholen. Daarnaast heeft u een grotere kans om een school te vinden die bereid is om mee te doen.

STAP 2

DE UITVOERINGSFASE

2.1 AAN DE SLAG MET DE SCHOOL

Taak: afspraak met school maken

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale of jongerenraad

In dit stadium heeft u één of meerdere scholen bereid gevonden om mee te werken aan de expertmeetings. U kunt samen met iemand van de jongerenraad naar de school gaan voor een kennismaking. Degene die de afspraak heeft gepland zorgt er ook voor dat alle partijen weten waar en hoe laat zij worden verwacht. Bespreek dat de docent eindverantwoordelijk is tijdens de expertmeeting en dat hij of zij de gastdocenten eventueel kan ondersteunen. Sluit de afspraak af met een afsprakenlijstje en stuur deze naderhand rond. Als het niet lukt om een afspraak te plannen, kunt u met de lokale jongerenraad afstemmen wat de volgende stap is. U kunt ervoor kiezen de kennismaking over te slaan. Het is dan wel belangrijk dat de gastdocenten en de coördinatoren van school op een andere manier met elkaar in contact komen, bijvoorbeeld telefonisch en/of via de e-mail.

2.2 INPLANNEN VAN EXPERTMEETING

Taak: plannen expertmeeting

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale, jongerenraad en school

Dit is een praktische stap in de methodiek. U en/of de jongerenraad plant samen met de school wanneer en tijdens welke les de expertmeetings het beste kunnen plaatsvinden. Aan het eind van het schooljaar, vanaf mei, is het beter om geen expertmeeting meer te plannen. Scholen zijn dan druk met de afronding van het schooljaar en hebben geen plek in het lesrooster. Als er dan wel een expertmeeting wordt gepland, loopt u het risico dat, door de zomervakantie, de terugkoppeling te lang wordt uitgesteld. Hierdoor worden veel details misschien gemist. Plan dus alle bijeenkomsten zo snel mogelijk achter elkaar.

2.3 DE TRAINING

Taak: organiseren training en benaderen peer educators van JNN voor training, organiseren training voor expertmeeting

Suggestie taakverdeling: door vrijwilligerscentrale of jongerenraad en JNN'ers

Van elke partij wordt in deze fase een bijdrage verwacht. De vrijwilligerscentrale houdt de regiefunctie. De eerste stap is het benaderen van de peer educators. Dat zijn ervaren trainers (jonge vrijwilligers) die voor de expertmeetings een speciale training verzorgen, gebaseerd op de peer education-training. De peer educators kunt u vinden bij JeugdNetwerkNederland (JNN), een onderdeel van de Nationale Jeugdraad. Bij het JNN zitten jongeren die de peer education-trainingen geven. Deze trainingen worden gratis verzorgd. Ook uzelf dient een gedeelte van de training te verzorgen.

OPZET VAN EEN TRAINING

De training neemt één dag in beslag. Een globale opzet van de training kan er als volgt uitzien (zie ook bijlage 3. Voorbeeld van programma voor de training):

Eerste deel training

1. Introductie/kennismakingsronde.
2. Algemene uitleg vrijwilligerswerk en achtergrondinformatie over vrijwilligerswerk.
3. De theorie die net besproken is, wordt nu in kleine groepjes doorgenomen. Er wordt een proefpresentatie samengesteld die de gastdocenten tijdens de expertmeeting zullen houden.
4. Opdrachten doornemen die de vrijwilligerscentrale heeft gemaakt aan de hand van de vraag van de vrijwilligersorganisatie(s).

U kunt als vrijwilligerscentrale een presentatie geven over vrijwilligerswerk en diverse voorbeelden laten zien (zie bijlage 4. Voorbeeld van presentatie over vrijwilligerswerk). U weet goed wat er speelt in uw omgeving en wat voor vragen vrijwilligersorganisaties hebben. Ook kunt u algemene feiten over vrijwilligerswerk vertellen. Maak hierover duidelijke afspraken.

Een presentatie over vrijwilligerswerk is niet verplicht, maar kan wel een goede aanvulling zijn. Tevens maakt u een aantal opdrachten voor de training en de expertmeeting. In deze opdrachten komen de problemen die organisaties bij het werven van jongeren hebben aan bod. Het doel van deze opdrachten is achterhalen wat vrijwilligersorganisaties moeten doen om vmbo'ers te werven (zie bijlage 5. Praktijkvoorbeeld jongerenwerk en bijlage 6. Beoordelen wervingsmateriaal). U kunt ervoor zorgen dat er wervingsmateriaal van vrijwilligersorganisaties voor handen is, dat gebruikt wordt om jongeren te werven. Dit materiaal kunt u gebruiken tijdens de training, maar kan ook door de jongeren worden gebruikt tijdens de expertmeetings. De opdrachten worden tijdens de training gemaakt door de jongeren die getraind worden, zodat er nog input op gegeven kan worden. Op die manier kunnen zij de opdracht zelf goed overbrengen op de scholieren. Daarnaast maakt u samen met de jongeren standaardformulieren om te evalueren. Die gebruiken zij tijdens de expertmeeting om de reacties van scholieren op in te vullen. Dit formulier is tevens

bedoeld als evaluatieformulier voor na de expertmeeting (zie bijlage 7. Terugkoppelingsformulier).

Lunch

Tweede deel training

Tijdens het tweede deel van de training brengen de peer educators van JNN de gastdocenten bij hoe ze voor de groep moeten staan. Ze leren welke houding ze voor een groep moeten aannemen, maken ze bewust van hun intonatie en leren hen wat te doen als de groep niet reageert op hun vragen. Als de gastdocenten dit alles onder de knie hebben, bereiden ze in groepjes de expertmeeting voor. Vervolgens presenteren ze die aan de anderen. Na de presentatie worden de sterke en zwakke punten beoordeeld. U kunt besluiten de gastdocenten een certificaat te geven als bewijs dat ze de training hebben doorlopen.

Voordat de training plaatsvindt, is het wellicht handig om een keer af te spreken. Bij deze afspraak is bijvoorbeeld de lokale jongerenraad aanwezig, de contactpersoon van JNN en u. Het doel en de inhoud van de training worden besproken. U bepaalt samen de inhoud van de training. De peer educators verzorgen het didactische deel. U verzorgt het inhoudelijke deel over vrijwilligerswerk. Nadat de gastdocenten zijn getraind, is het belangrijk om hen zo snel mogelijk een expertmeeting te laten doen. In de tussenliggende periode onderhoudt u regelmatig contact met de gastdocenten.

2.4 VOORBEREIDEN VAN DE EXPERTMEETING

Taak: voorbereiding expertmeeting

Suggestie taakverdeling: gastdocenten. Op verzoek van de gastdocenten kan de vrijwilligerscentrale een taak uitvoeren.

Bespreek met de gastdocenten wie naar welke school gaat. Ze kunnen de gegevens in een schema verwerken, zodat het voor iedereen duidelijk is. Adviseer de gastdocenten dat zij het schema aan u en ook aan de coördinator van de school geven.

2.5 DE EXPERTMEETING

Taak: uitvoeren expertmeeting

Suggestie taakverdeling: gastdocenten

Let op: het is sterk aan te raden dat uzelf ook aanwezig bent tijdens de expertmeetings. Bijvoorbeeld om een presentatie over vrijwilligerswerk te geven. Zo kunt u direct zien hoe vmbo-scholieren reageren. Daarnaast is het ook een aardig gebaar naar de gastdocenten. Uw aanwezigheid is echter niet vereist. Spreek op de dag van de expertmeeting ruim van te voren af met de gastdocenten en de coördinator van school. Op die manier is er nog voldoende tijd om kennis te maken met de docenten. Ook is er voldoende tijd om alles nog een keer samen met de gastdocenten te doorlopen.

De expertmeeting heeft een vast programma dat bestaat uit korte en afwisselende onderdelen. De vmbo-scholieren worden door middel van opdrachten om advies en feedback gevraagd. De opdrachten tijdens de expertmeeting gaan over de toegankelijkheid en jeugd vriendelijkheid van vrijwilligersorganisaties en over wat er zou moeten gebeuren om de scholieren te motiveren vrijwilligerswerk te gaan doen. De expertmeetings zijn dynamische bijeenkomsten.

Tijdens de expermeeting moet een aantal zaken over vrijwilligerswerk verteld worden. U kunt dit zelf doen, maar dat is niet verplicht. In ieder geval is het handig als de gastdocenten een aantal dingen over vrijwilligerswerk vertellen. Aan bod komt onder andere:

- Het verschil tussen een vrijwilligerscentrale en vrijwilligersorganisatie.
- Wat is nu precies vrijwilligerswerk.
- Wat zijn de positieve en negatieve kanten van vrijwilligerswerk en wat er zou moeten gebeuren/veranderen willen jongeren de stap nemen om vrijwilliger te worden.
- De scholieren geven hun mening over het wervingsmateriaal van de vrijwilligerscentrale en vrijwilligersorganisaties.

Na de presentatie gaat de klas verder in groepjes om de opdrachten uit te voeren. Deze moeten antwoord geven op de vraag hoe vrijwilligersorganisaties jongeren het beste kunnen werven voor vrijwilligerswerk. De opdrachten hebben de gastdocenten tijdens de training besproken met de vrijwilligerscentrale. De scholieren geven tijdens deze opdrachten bijvoorbeeld hun mening over wervingsmateriaal van de vrijwilligerscentrale en vrijwilligersorganisaties.

Neem na afloop contact op met de gastdocenten om te informeren naar het verloop van de expertmeeting en naar de reacties van de scholieren. Mocht u zich nog zorgen maken om de gastdocenten, misschien stelt het u gerust dat de docent verantwoordelijk blijft voor de gang van zaken tijdens de les, dus ook de expertmeeting.

TIPS VOOR BIJ DE UITVOERING VAN DE EXPERTMEETING:

- Aan het eind maakt u een afspraak met de gastdocenten, en eventueel de coördinator van school, voor een terugkoppelings-, en evaluatiebijeenkomst.
- Evalueer alle stappen. Noteer alle plus- en minpunten, deze kunnen bij volgende expertmeetings van belang zijn. Mogelijk zijn ze een aanvulling op de methodiek.
- Informeer of de gastdocenten na afloop van elke expertmeeting de evaluatieformulieren hebben ingevuld (zie bijlage 7 Terugkoppelingsformulier).

STAP 3

DE EVALUATIEFASE

3.1 DE TERUGKOPPELING

Taak: terugkoppeling en evaluatie expertmeetings

Suggestie taakverdeling: gastdocenten, vrijwilligerscentrale, eventueel vrijwilligersorganisatie

Na de expertmeeting verwerken de gastdocenten de vergaarde informatie. Dit doen zij aan de hand van een terugkoppelingsformulier (zie bijlage 7. Terugkoppelingsformulier). Bij de terugkoppeling van de informatie moet er ruimte zijn om te informeren naar de ervaringen van de gastdocenten. Hoe vonden zij dat de gastles verliep? Hoe was de onderlinge samenwerking? Dit is niet alleen attent naar de gastdocenten toe, maar ook verstandig voor als de vrijwilligerscentrale in de toekomst vaker expertmeetings wil uitvoeren.

Tijdens de evaluatie kan met de school worden afgesproken dat er vaker een expertmeeting wordt gegeven. Dat is ook afhankelijk van de behoefte

van de vrijwilligerscentrale en de lokale vrijwilligersorganisaties, want zij zijn de uiteindelijke ontvangers van de resultaten.

TIP BIJ DE TERUGKOPPELING:

- Het is aan te bevelen dat de gastdocenten met de vrijwilligerscentrale evalueren, voor eventuele toekomstige expertmeetings. Zo kunnen zij samen leer- en verbeterpunten formuleren om de methodiek verder aan te scherpen.

3.2 VERVOLG

Het is belangrijk om na de training en expertmeetings goede contacten met de scholen en de jongerenraden te onderhouden. Met de school kan worden afgesproken of de expertmeetings eenmalig of structureel uitgevoerd worden. Dit is afhankelijk van de vraag en behoefte van de vrijwilligersorganisaties. Misschien wil de vrijwilligersorganisatie of -centrale wel vaker de mening van scholieren weten over vrijwilligerswerk. Ook de school wil wellicht haar leerlingen meer betrekken bij of informeren over vrijwilligerswerk. Bijvoorbeeld als voorbereiding op een maatschappelijke stage voor de leerlingen.

WAT IS DE RELATIE MET MAATSCHAPPELIJKE STAGE?

Van maatschappelijke stage is sprake wanneer leerlingen vanuit school en binnen hun onderwijsprogramma diensten verlenen aan anderen. Dit kan zowel binnen als buiten de school plaatsvinden. De uitvoering van dit stappenplan zou voor scholen vooraf kunnen gaan aan een maatschappelijke stage. Bijvoorbeeld door leerlingen eerst door middel van dit stappenplan bewust te maken van vrijwilligerswerk en wat zij zelf kunnen betekenen om vrijwilligerswerk aantrekkelijk te maken. De leerlingen kunnen vervolgens later in het jaar of in een hogere klas een maatschappelijke stage uitvoeren. Voor scholen die met maatschappelijke stage aan de slag willen of al zijn, kan dit een interessante invalshoek betekenen.

TOT SLOT

De Nationale Jeugdraad en CIVIQ, Kennisinstituut Vrijwillige Inzet, hopen dat deze methodiek u goed is bevallen. Wij hebben geprobeerd om de te volgen stappen zo concreet mogelijk te beschrijven, u de ontwikkelde materialen aan te reiken en te behoeden voor een aantal valkuilen. Wij wensen u veel succes in het werken met jongeren en het toegankelijk maken van vrijwilligersorganisaties voor jongeren.

Als u naar aanleiding van de beschrijving of ervaringen in de praktijk vragen en/of opmerkingen heeft, dan kunt u contact opnemen met CIVIQ (over vrijwilligerswerk) of met de Nationale Jeugdraad als u vragen heeft over alles wat met jongeren te maken heeft.

VOORBEELD VAN EEN LEAFLET

Deze leaflet kunt u als vrijwilligerscentrale gebruiken om een lokale jongerenraad te werven om mee te werken aan dit stappenplan.

JONGE VRIJWILLIGERS? VRAAG HET ZE ZELF!

“Ik wil graag meer jongeren werven als vrijwilliger...”

“Zorg dan dat je aantrekkelijk bent!”

“Ja maar, hoe dan?”

“Met ‘Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf!’ natuurlijk!”

JONGE VRIJWILLIGERS? VRAAG HET ZE ZELF!

Voor veel organisaties is het vaak lastig om in contact te komen met jonge vrijwilligers. Ze weten niet goed hoe zij hen kunnen betrekken bij het vrijwilligerswerk in een organisatie. Met ‘Jonge vrijwilligers? Vraag het ze zelf!’ gaan we samen met jou bekijken hoe we dat kunnen veranderen. Het is de bedoeling dat jij vmbo-scholen bezoekt en daar expertmeetings gaat geven. Een expertmeeting is een soort van gastles op een vmbo-school. Je legt scholieren door middel van opdrachten en stellingen de situatie in het vrijwilligerswerk voor. Samen bekijk je hoe toegankelijk en aantrekkelijk vrijwilligersorganisaties zijn voor jongeren. Daarna vraag je de scholieren om advies en feedback. Het is de bedoeling dat je erachter komt hoe organisaties jongeren kunnen prikkelen om vrijwilligerswerk te gaan doen. Al het commentaar en advies dat je van de scholieren krijgt, koppel je terug naar de vrijwilligerscentrale.

HOE WERKT HET?

Een expertmeeting wordt gegeven door ongeveer drie jongeren in de leeftijd van 17 tot 25 jaar. Als je besluit om mee te doen dan krijg je eerst een peer education-training zodat je leert informatie en kennis over te dragen aan leeftijdsgenoten. Deze training wordt gegeven door JeugdNetwerk Nederland (JNN), een onderdeel van de Nationale Jeugdgraad. Peer education betekent letterlijk leeftijdsgenotenonderwijs, overdracht van kennis tussen gelijken (peers). Vertaald naar de praktijk kun je zeggen dat jongeren elkaar leren. Tijdens de training leer je hoe je een expertmeeting kunt geven.

Samen met leeftijdsgenoten onderzoek je waar het aan kennis ontbreekt bij vrijwilligersorganisaties om jongeren enthousiast te krijgen voor vrijwilligerswerk.

Bij de expertmeeting laten we scholieren zien dat vrijwilligerswerk geen suffe vrijetijdsbesteding is. Vrijwilligerswerk kan heel leuk zijn, maar om dat duidelijk te maken, moeten we vrijwilligersorganisaties leren hoe ze jongeren op een leuke en goede manier kunnen bereiken.

Voor meer informatie over peer education kijk op www.peereducation.nl.

WAT WORDT ER VAN JE VERWACHT?

Als je meedoet aan de expertmeetings wordt er van je verwacht dat je deelneemt aan de peer education-training. Na deze training kun je expertmeetings geven op vmbo-scholen. Alle feedback die je van de scholieren krijgt, geef je door aan de vrijwilligersorganisaties, zodat zij dat kunnen gebruiken bij het werven van jongeren voor het vrijwilligerswerk.

WAT LEVERT HET JE OP?

Door dit stappenplan te volgen kunnen jullie als lokale jongerenraad het contact met een grote groep vmbo'ers aanhalen. Daarnaast krijg je de mogelijkheid een training te volgen en extra vaardigheden op te doen. Ook kom je meer in contact met scholen in jouw buurt, en met een vrijwilligerscentrale. Een uitbreiding van je netwerk dus!

Bovendien is het een belangrijk teken naar jullie gemeente. Je kunt de gemeente laten zien dat jullie het belangrijk vinden dat álle jongeren kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen.

En natuurlijk krijg je ook nog een leuke attentie!

INTERESSE?

Neem dan contact op met:

Adres vrijwilligerscentrale + naam contactpersoon

Voor meer informatie over peer education kun je contact opnemen met de Nationale Jeugdraad. Kijk op www.jeugdraad.nl

AGENDAPUNTEN VOOR CONTACT MET DE LOKALE JONGERENRAAD

Voorbeeld van mogelijke agendapunten tijdens het (eerste) kennismakingsgesprek met de jongerenraad.

- Start met een kennismakingsronde
- Een korte uitleg over wat een vrijwilligerscentrale doet, bijvoorbeeld aan de hand van voorbeelden.
- Waarom u samen met de lokale jongerenraad aan de slag wilt.
- De wederzijdse verwachtingen.
- Wat levert het de jongerenraad op en wat is de tijdsinvestering.
- Wat krijgt de jongerenraad ervoor terug, bijvoorbeeld kennis, opdoen van ervaring, de uitdaging.
- Hoeveel tijd zal het in beslag nemen.

BIJLAGE 3

VOORBEELD VAN EEN PROGRAMMA VOOR EEN TRAINING

PROGRAMMA VOOR DE TRAINING: 'JONGE VRIJWILLIGERS? VRAAG HET ZE ZELF!'

- 09:30 **Aankomst van de deelnemers** (koffie en thee?)
- 09:45 **Start training** Welkom + doel van de training
- 10:00 **Presenteer elkaar** Interview een ander en presenteer elkaar voor de groep (10 minuten voorbereiding) in tweetallen
- 10:20 **Presentaties** 5 minuten per persoon
- 11:00 **Pauze**
- 11:15 **Uitleg over de inhoud door de vrijwilligerscentrale**
- 12:30 **Lunch**
- 13:00 **Programma in elkaar zetten** Je gaat in tweetallen jullie programma in elkaar zetten. Waar let je op? Wat ga je vragen? Hoe reageer je? Gebruik de theorie!
- 13:30 **Presenteer het programma** Bespreking en samenvoeging van de theorie van peer education en info over vrijwilligerswerk
- 14:30 **Pauze**
- 14:45 **Oefenen** Alles wat besproken is wordt geoefend. Geef elkaar tips, en verbeter zonedig.
- 16:15 **Afronding** Tips en evaluatie
- 16:30 **Einde programma**

VOORBEELD VAN PRESENTATIE OVER VRIJWILLIGERSWERK

De vrijwilligerscentrale kan tijdens de training een presentatie geven over vrijwilligerswerk. Deze voorbeeldpresentatie is ingedeeld in verschillende stappen en is een richtlijn voor een eigen presentatie.

START VAN DE PRESENTATIE

Stel jezelf voor en geef aan wat je komt doen.
Ik ben ....

DE DEFINITIE VAN VRIJWILLIGERSWERK

Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht voor anderen of de samenleving.

DUS:

- Werk dat je doet zonder dat daar geld bij wordt verdiend
- Werk wat je doet omdat je het gewoon leuk vindt
- Werk waarbij je je hobby kunt uitoefenen
- Werk waarbij je iets kunt leren of nieuwe vrienden kan ontmoeten

JONGEREN EN VRIJE TIJD

Jongeren hebben ongeveer 6 uur vrije tijd per dag. Besteden zij o.a. door:

- Televisie kijken, video, muziek
- Computerspelletjes
- Sport
- Zomaar hangen op straat
- Niets doen, luieren etc

DEELNAME AAN VRIJWILLIGERSWERK;

- Wordt steeds minder
- Jongeren voelen zich niet aangesproken
- Jongeren zijn niet bekend met vrijwilligerswerk
- Jongeren willen alleen werken voor geld

WAAROM WEL VRIJWILLIGERSWERK DOEN

- Omdat het leuk is
- Je tijd zinvol besteden
- Nieuwe dingen willen leren
- Omdat je stage moet lopen
- Omdat je nieuwe vrienden wilt ontmoeten
- Omdat je zelf dingen wilt organiseren
- Omdat je anderen wilt helpen etc

WAAR VIND JE VRIJWILLIGERSWERK?

Je kunt

- Binnenlopen (buurthuis)
- Meegaan met iemand die al vrijwilliger is
- Via via (de school, buurtkrant, folders)

ALS JE WEL WIL MAAR NIET WEET WAT DAN;

- Vrijwilligerscentrale (vacaturebank)
- Vrijwilligersorganisaties (speeltuin, buurthuis)

PRAKTIJKVOORBEELD JONGERENWERK

Dit is een verzonnen praktijkvoorbeeld over vrijwilligerswerk in een wijkcentrum. Dit voorbeeld kun je tijdens de expertmeeting gebruiken. De scholieren kunnen na aanleiding van de situatie in dit wijkcentrum nadenken over wat een vrijwilligersorganisatie moet doen om hen te prikkelen voor het vrijwilligerswerk (stap 2.3 in stappenplan)

CASUS

In wijkcentrum 'De Steen' in Delfstrahuizen komen wekelijks jongeren uit de buurt bij elkaar om lekker te relaxen en te kletsen. Ze doen er altijd van alles: tv kijken, poolen, darten, biljarten. Deze avonden lopen een lange tijd goed.

Na een tijdje constateren de jongerenwerkers die er toezicht houden dat er steeds minder jongeren komen. Op den duur blijkt zelfs dat er soms nog maar 4 à 5 jongeren komen per avond. De jongerenwerkers laten het er niet bijzitten en trekken de wijk in. Ze vragen aan jongeren waarom ze niet meer komen.

Ze krijgen te horen dat de jongeren het wijkcentrum maar een vies, oud, stink hok vinden. De jongeren blijven nog liever op straat hangen, dan daar iedere avond te zitten. De jongerenwerkers vinden dit jammer en overleggen wat ze hier aan kunnen gaan doen. Ze besluiten om een aantal jongeren uit te nodigen. Samen met deze jongeren bekijken ze wat ze kunnen doen om hen weer terug te laten komen.

Tijdens het overleg wordt al snel duidelijk dat de jongeren wel weer terug willen komen als het er wat gezelliger wordt en als er leukere activiteiten aangeboden worden.

De jongerenwerkers zetten een plan op om dit samen met jongeren te doen.

VRAGEN

1. Als je mee zou helpen om bovenstaand wijkcentrum/ jongeren centrum op te gaan knappen, hoe zouden de jongerenwerkers jou dan moeten benaderen? Rechtstreeks benaderen, flyeren, posters ophangen in de buurt, of.....?
2. Wat voor taken zou je willen uitvoeren?
3. Zou je geregeld vrijwilligerswerk willen doen, dus bijvoorbeeld iedere vrijdagavond helpen bij een feest in het jongeren centrum? Of zou je alleen willen helpen bij een eenmalig iets, bijvoorbeeld het opknappen van het jongeren centrum?

Bovenstaande vragen zijn algemene vragen die overal betrekking op kunnen hebben, dus niet alleen op bovenstaand voorbeeld. Bovenstaande vragen zijn een houvast om op 'gang' te komen.

Wat vind je niet goed?

**Stimuleert het materiaal je om actie te ondernemen?
Waarom wel of waarom niet?**

Heb je nog tips? (kleur, lettertype, formaat)

TERUGKOPPELINGSFORMULIER

Voorbeeld van een terugkoppelingsformulier. Dit is te gebruiken na de expertmeeting bij de terugkoppeling tussen de jongerenraad en de vrijwilligerscentrale.

FORMULIER: TERUGKOPPELING NAAR DE VRIJWILLIGERSCENTRALE

Vul dit formulier zo snel mogelijk na de expertmeeting in. Dan heb je alle informatie nog vers in het geheugen. Beantwoord de vragen kort en bondig.

Onderdeel: Casus (Hoe ging de bespreking, wat ging goed en wat kon beter, reacties uit de groep)

Opmerkingen / notities:

Onderdeel: Bespreken van het wervingsmateriaal van vrijwilligersorganisaties (Hoe ging de bespreking, wat ging goed en wat kon beter, reacties uit de groep)

Opmerkingen /notities:

Wil je de onderstaande open vragen kort en bondig beantwoorden?

Wat is je eigen indruk van de expertmeeting? Heb je het gevoel dat je over voldoende kennis en vaardigheden beschikt?

Wat vind je van de groep? Gemotiveerd? Meewerkend of juist niet?

Wat heb je geleerd?

Welke informatie geef je terug aan de vrijwilligerscentrale?

Bijvoorbeeld tips om jongeren te benaderen, of de reacties van scholieren op de expertmeeting.

Ruimte voor andere opmerkingen
